Ner 247. ROKU 1838 PONIEDZIAŁEK 29 PAZDZIERNIKA.

Pismo to wychodzi codziennie oprócz niedzieli i świąt uroczystych w drukarni St. Gieszkowskiego.

Zaliczenie na trzy miesiące złp. 10 miesięcznie złp. 4.

IMIONA RZYMSKIE.
Jutro Marcelego Papieża.

IMIONA SŁAWIAŃSKIE.
Jutro Sobiesław.

Gazeta Krakowska.

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE

Dzień godzina	Barometr do 0 ° R. red. w miarze Paryzkiej	stopnie ciepla podług Reaumura	Psychometr	Wiatr	Stan Atmosfery.	Zjawiska napowietrzne i rożne uwagi
6	27''8, 610	— 3, 0	1''' 55	Pn. Wschodn slaby	Pogoda	
27 2	8, 760	+ 4, 3	1 58	Zaden	Pogoda z chmurami	
10	7, 155	— 0, 8	1 48	,,	,,	
6	5 090	+ 6, 8	3, 49	Pł zachodni slaby	Pochmurno	
28 2	4 942	+ 17, 6	4, 19	,, ,,	Pogoda z Chmurami	
10	5 439	+ 12, 2	4, 98	Zachodni slaby	,,	

Część Urzędowa.

Nro 5479.

OBWIESZCZENIE.

WYDZIAŁ DOCHODÓW PUBLICZNYCH I SKARBU
W SENACIE RZĄDZĄCYM
Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i jego Okręgu

Upoważniony uchwałą Senatu Rządzącego z dnia 15 b. m. Nr. 5,981 podaje do wiadomości, iż w dniu 15 listopada r. b. w biórze Wydziału o godzinie 10 z rana przedsiewziętą będzie publiczna licytacya dzierżawy dochodów niestałych Miasta Krakowa, mianowicie podatku konsumcyjnego od trunków, myta rogatkowego, mostowego, od przewozu na wiśle i opłaty lądowego, która to dzierżawa trwać ma lat trzy od dnia 1 stycznia 1839 r. zaczynając. Cena pierwszego wywołania wynosi złp. 300,000 rocznego czynszu, który ratami miesięcznemi zgóry płaconym być winien będzie, kaucyą w summie złotych 60,000 przyszły dzierżawca złożyć będzie obowiązanym. Każdy życzący sobie licytować, złoży przed przystąpieniem do licytacyi na vadium 10/100 ceny pierwszego wywołania czyli złotych 30,000, kto najwyższą summę tytułem rocznego czynszu płacić przyjmie obowiązek, temu dzierżawa przyznaną będzie; o innych warunkach licytacyi w biórze Wydziału każdy będzie się mógł zainformować w godzinach kancellaryjnych.

Kraków dnia 19 października 1838 r.

W. WOLFF.

(2r.) *Paprocki* Referedarz Stu.

Część Polityczna.

WIADOMOŚCI Z POCZTY WCZORAJSZEJ.

— *Paryż 17 Października.* —

Dzisiejsza gazeta *Quotidienne* zawiera: »Policya francuzka, uwiadomiona o przejeździe

xiężny Beiry i syna D. Carlosa, nakazała przetrząsnąć w Bordeaux cały dom margrabiego de Villa Palma, podczas gdy wysocy podróżni przejeżdżali spokojnie przez Tuluzą.»

Przedwczoraj zrobiono tu doświadczenie nowo wynalezionego sposobu oświetlania, przez P. Gaudin, które dotychczasowemu oświetlaniu gazem, grozi całkowitym upadkiem.— Oświetlanie P. Gaudin dzieli się na trzy stopnie. Pierwszy zdaje się zastępować gaz, dając zupełnie podobne, lecz dużo jaśniejsze i bielsze światło. Drugi stopień ma daleko więcej blasku jak pierwszy, i wynalazca zmuszony jest używać zielonych okularów, gdy mu nadaje całą moc jego. Stopień ten nazywa się światłem gwiazd; ognisko jego nie większe jest od orzecha, i sądzą że będzie najdogodniejszy dla morskich latarń. — Trzeci nakoniec stopień światła, równa się blaskiem słońcu, i równie jak słońce zaślepia oczy ludzkie; jedno takie światełko sprawi na całej wielkiej ulicy zupełną jasność dnia.

Z powodu, jak się zdaje, ciągle niepomyślnych wiadomości z Hiszpanii względnie rządu madryckiego, (patrz niżej); papiery 5 procentowe hiszpańskie spadły wczoraj na $18\frac{1}{2}$. (We Frankforcie nad Menem dnia 22 b. m. stały już tylko po $5\frac{7}{8}$ za 100.)

— *Madryt* 13 *Października* —

Rapport urzędowy o klęsce dywizyi Pardinasa pod Maellą został tu nadesłany. Strata wojsk królowej wynosi przeszło 3000 ludzi w téj bitwie. (Tym sposobem cała prawie dywizya nie istnieje).

— *Z Saragossy* 11 *Października.* —

Dnia 7 b. m. poszło 800 ludzi i 60 konnicy z Kaspe do Alcaniz; nazajutrz wysłano tam 120 ranionych i 90 konnicy z drugiej dywizyi. 500 ludzi z półku Afryki, pozostało w Kaspe. Zwłoki jenerała Pardinas, z wszelkiemi honorami pochowano w Kaspe w kościele Augustyanów. Kabrera z wielkim transportem zboża, bydła i wozów; powrócił do Morelli.

Wiadomości z poprzednich pczt.

— *Z Wiédnia* 17 *Października.* —

Między dworami tutejszym i londyńskim został zawarty na d. 3 lipca b. r., nowy z 14 art. złożony traktat handlu i żeglugi, który na dniu 14 września w Medyolanio potwierdzony i wymieniony został. Mocą tego traktatu, podpisanego w Wiedniu ze strony Austryi przez xięcia Metternicha, a ze strony Anglii przez pana Lamb, okręty austryackie wpływające do portów Anglii i Irlandyi, oraz do wszystkich własnością W. Brytanii będących, jak niemniej okręty angielskie w portach austryackich, nie będą uiszczać większego cła ani opłat, tylko takie, do jakich swojokrajowe okręty są obowiązane. Te płody ziemne przemysłu i kunsztu obudwóch krajów, które nawzajem do portów obudwóch krajów będą mogły być wprowadzane, mają pod każdym względem używać wzajemnie takich samych przywilejów i nieograniczeń, jak płody i wyroby kraju własnego, z wolnym przewozem tychże na okrętach jednego lub drugiego z układających się krajów. Trwanie traktatu, oznaczone do d. 31 grudnia 1848 roku.

— *Paryż* 11 *Października.* —

W odległości najdaléj 1 mili od miasta Bourg St. Andeol, w dep. Ardèche, odkryto groty nadzwyczajnie rozległe i piękne. Są one w gminie St. Marcel nad brzegiem rzéki Ardèche położone; żeby je zwiedzić w zupełności, potrzeba 6 do 7 godzin czasu; są tam galerye i sale mające po 200 do 300 metrów długości. Od początku miesiąca września, w którymto czasie nastąpiło pierwsze tych grot odkrycie przypadkowe, bo dotąd znane nie były, mnóstwo ciekawych przybywa aby je widzieć.

— Londyn 13 Października. —

Na zgromadzeniu odbytém dnia onegdajszego w celu wznowienia żeglugi parowéj między Anglią a Indyami wschodniemi przez morze Czerwone, któregoto projektu ani rząd ani kompania wschodnio-indyjska nie podziela, zaproponował kapitan Barber, aby utworzyć dla wykonania tego planu; towarzystwo akcyjne. Wyznaczono komitet, który nad tym projektem zastanawiać się będzie.

Od dnia wczorajszego zmieniła się znacznie temperatura, a dziś rano mieliśmy przymrozek i śnieg padał. W Liverpool panowała burza w nocy z czwartku na piątek, tak mocna, że kilka okrętów przed portem stojących, uszkodzenia doznało. Na kanale między Anglią i Irlandyą, zatonął okręt przybywający z Sligo, na którym wieziono jaja i masło do Liverpool.

Listy z Para pisane dnia 7 sierpnia, donoszą, że Francuzi którzy niedawno zasiedlili się w Mapa, tuż przy rzéce Amazonek, zdają się mieć zamiar stale tam pozostać i rozszerzyć posiadłości swoje. Dwa statki parowe są już zajęte ich usługą i żeglugą między nową osadą a Cayenne. Każdy nowoprzybywający osadnik, dostaje 30 dollarów na urządzenie swego gospodarstwa i 5 dollarów za każdą sztukę bydła które z sobą przyprowadzi. Na rzéce stoi dla ich opieki bryg wojenny. Okolica tamtejsza jest jedną z najpiękniejszych w Brazylii. Gazeta *Times* przypisuje z tego postępowania tajemne zamiary Francyi przeciwko handlowi angielskiemu, którymto pobudkom przypisuje także blokadę Mexyku i Buenos-Ayres. Gazeta rzeczona powiada, że jeżeli Francya ma słuszne pretensye za szkody zrządzone jéj poddanym podczas zaburzeń w Bahia i Rio Grande, należało jéj piérwéj porozumieć się z rządem brazylskim z którym na przyjaznéj stopia zostaje.

— Z Hagi 7 Października —

Gubernatar prowincyi zwanéj południową Holandyą, baron van der Duyn van Maasdam otrzymał od króla J. polecenie, ażeby udał się do dworu w Stuttgardzie i tam upraszał o rękę xiężniczki Zofii drugiéj córki króla J. Wirtembergskiego, dla J. Kr. W. dziedzicznego xięcia Oranii.

— Z Wenecyi 6 Października. —

Wczoraj o godzinie 3 z południa przybył césarz do Wenecyi. Ostatni nocleg miał miejsce w Padwie, zkąd udano się lądem wzdłuż Brenty aż do Fusina na zachodnim brzegu łagun, gdzie dwór cesarski wsiadł na statki. Gondola *Gallegiante* na pokładzie któréj znajdowali się NN. cesarstwo, była przepysznie ustrojona; otaczało ją niezliczone mnóstwo gondoł, łodzi i różnego rodzaju czółen. Byłto widok przepyszny.

-- Z Genewy 4 Października. —

Wojsko francuzkie zbliżyło się nad samą granicę genewską i zajęło stanowiska w St. Genix, Gex. tudzież Ferney, zkąd przybywa do Genewy dużo oficerów w ubraniu cywilném zapewne dla tego, ażeby obejrzyć nasze fortyfikacye i przygotowania zbrojne.

— Stambuł 26 Września. —

Z powodu, że mennica sultańska zaprzestała od niejakiego czasu trudnić się jak dawniéj operacyami kursu monet, kurs franków guldynów i funtów szterlingów, nigdy nie był stały, zniżał się a częściéj jeszcze spadał. Gdy ta okoliczność dla handlujących z Europą stała się nader dotkliwą, podali oni prośbę, aby Porta przywróciła w mennicy dawne operacye obiegu monet dotyczące zaco na pokrycie mogących ztąd wyniknąć wydatków i strat, obowiązali się płacić rządowi dwa procent cła dodatkowego od wszystkich artykułów wprowadzanych. To podanie niezostało przyjęte.

ROZMAITOSCI.

Sławny bankier hiszpański, Aguado, a dziś margrabia de las Marismas, który przed dziesięciu laty sprzedawał cygara w Paryżu, kontrabandą mu dostawiane, dziś żyje tamże z przepychem, jakby jaki xiążę, i założył kompanię pod tytułem *Kopalń hiszpańskich* o kapitale 25,000,000 fr. pod firmą *margrabia las Marismas* i spółka.

Szczególnego rodzaju ugoda zawartą została w Paryżu pomiędzy właścicielem kawiarni de Foy, a jednym pasztetnikiem; pasztetnik kupił od kawiarnika kabriolet za 12,000 ciasteczek, po 5 centimów każde.

Pewien liwerant mąki dla marynarki angielskiéj, skazany został niedawno na zapłacenie tytułem kary 250,000 franków, w dostarczonych bowiem 1,500 workach mąki, trzecia część pomieszana była z gipsem i mielonemi kośćmi.

P. Cockerill, zakłada w Stolsbergu, blisko Akwisgranu, zakład do fabrykacyi machin i kolei żelaznych; na nader wielką skalę na wzór zakładu w Seraing. Kapitał zakładowy wynosić ma 3,000,000 tallarów (18,000,000 złp.) akcye na większą połowę już zostały rozebrane.

Donoszą z Nowego Jorku w Stanach Zjednoczonych Ameryki, że pan Tolly, inżynier morski, wybudował statek własnego pomysłu do ratowania tonących okrętów. Statek ten ma 28 stóp długości a 5½ szerokości i jest o dwóch pomostach. Wewnątrz statku znajduje się 35 rur, każda o 13 stopach długości napełnione gazem wodorodnym. Po obudwu bokach statku, znajdują się liny, za pomocą których, sto osób uratować się może. Próby czynione w Nowym-Jorku dowiodły, że statek pana Tolly, choćby cały zalany był wodą, może jeszcze mieć na sobie 1000 funtów ładunku bez zatonięcia. — Statek ten do ratowania okrętów, przechodzi wszelkie dotąd znane środki ratunku na morzu.

W Caen zrobiono w tych dniach próbę telegrafu elektrycznego. Rościągniono dwa druty w długości 600 stóp. Za pomocą tych drutów elektrycznością dotkniętych, przesyłano rozmaite znaki z jednego końca na drugi i odbierano natychmiast odpowiedź. Osoby przytomne temu doświadczeniu, przekonały się naocznie, z jaką szybkością myśli tam przesyłać można. Zaprowadzenie kolei żelaznych daje rządowi najlepszą sposobność urządzenia takich linii telegraficznych, bo dosyć byłoby wzdłuż podstaw na których *rails* się opierają, rościągnąć konduktory massą asfaltą sztucznego obciągnięte dla uchronienia ich od wilgoci i od rdzewienia. Systemat ten telegraficzny przedstawia wielką wyższość nad dawnym systematem, bo służyć może i w dzień i w nocy i w słotną jak w pogodną porę, do przesyłania wiadomości z szybkością myśli.

PRZYJECHALI DO KRAKOWA.

Od dnia 28 do dnia 29 Października.

Riedge Jan ob. Jopin Hipol. ob., Marjat Horacy ob., Przybylski Kazim., z Polski; — Rzuchowski Faust ob., z Galicyi.

Wyjechali z Krakowa.

De Castelbrano hr., do Galicyi.

Doniesienie.

W HANDLU MORBITZERA

znajduje się jeszcze 300 łokci sukna różnego koloru i gatunku za tanią cenę do sprzedania. (16 r.)

Podpisany ma zaszczyt zawiadomić szanowną publiczność, iż nauczać będzie w mieszkaniu własnym i domach prywatnych najnowszych i najwięcej lubionych, salonowych i solo tańców. Osoby któreby zaufaniem swojem udarować mnie raczyły, zechcą się zgłosić w domu W. Jakubowskiego Nr. 88 na przeciw placu S. Szczepana.

(4 r.) *Adolf.*

były solo, tancerz wielkiéj opery w Paryżu.